

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

*підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит*

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента **ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ** підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 *Фінанси, банківська справа та страхування*, за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит

Розробники: Івашко О.А., доцент кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
гарант ОПП

Наталія ПРОЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

© Івашко О.А., 2024 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Фінанси і кредит, Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання 3
		Семестр 1-ий
		Лекції Денна 10 год
		Практичні (семінарські) Денна 20 год.
		Консультації Денна 11 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота Денна 109 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПП: ІВАШКО ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри фінансів

E-mail: Ivashko.Olena@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. **Анотація курсу.** Освітня компонента Фінанси домогосподарств належить до переліку вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит» та спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок у сфері прийняття фінансових рішень домогосподарств щодо формування особистого бюджету, витрачання коштів і здійснення заощаджень в умовах нестабільного соціально- економічного середовища.

2. **Пререквізити** До дисциплін, вивчення яких передують дисципліні, належать: Мікроекономіка, Фінанси, Поведінкові фінанси, Гроші і кредит, Фінанси підприємств.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме кращому засвоєнню таких дисциплін як Податкова система, Страхування, Фінансовий ринок.

3. **Мета і завдання освітнього компонента.** Метою вивчення дисципліни є сприяння більш поглибленому засвоєнню теоретичних основ фінансових

відносин домогосподарств. Основними завданнями дисципліни є формування у студентів практичних навичок здійснювати моделювання прийняття фінансових рішень домогосподарств з урахуванням наслідків змін бюджетної, грошово-кредитної, фіскальної та соціальної політики, вміння аналізувати та виявляти проблеми прийняття ефективних фінансових рішень домогосподарств, розробляти пропозиції щодо їх удосконалення..

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

Програмні результати

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

3. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Основи фінансів домогосподарств							
Тема 1. Фінанси домогосподарств як складова фінансової системи держави	16	1	2		12	1	ТР, Т, Р / 12,5 балів
Тема 2. Фінансові ресурси домогосподарств	16	1	2		12	1	ТР, Т, Р / 12,5 балів
Тема 3. Заощадження домогосподарств і напрями їх інвестування	16	1	2		12	1	ТР, Т, Р / 12,5 балів
Тема 4. Фінансове планування у домогосподарствах і побудова бюджету домашнього господарства	16	1	2		12	1	ТР, Т, Р / 12,5 балів
Разом за модулем 1	64	4	8		48	4	50 балів
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування фінансів домогосподарств							
Тема 5. Аналіз стану фінансів домашніх господарств України	16	1	2		12	1	РЗ/К, Т / 10 балів
Тема 6. Управління фінансами домогосподарств	16	1	2		12	1	РЗ/К, Т / 10 балів
Тема 7. Оподаткування домогосподарств	16	1	2		12	1	РЗ/К, Т / 10 балів
Тема 8. Основи інвестиційної математики. Інструментарій оцінювання грошових активів та фінансових інструментів інвестування домогосподарств	21	2	4		13	2	РЗ/К, Т / 10 балів
Тема 9. Фінансова безпека домашніх господарств	17	1	2		12	2	РЗ/К, Т / 10 балів
Разом за модулем 2	86	6	12		61	7	50 балів
Всього годин / Балів	150	10	20	0	109	11	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота, Р – реферат, аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom, Teams office 365 за погодженням із керівником курсу. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Пропущення лекційних та практичних занять дозволяється лише за наявності поважної причини (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), навчання за програмою подвійного диплома, працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)), навчання може відбуватися за індивідуальним графіком за погодженням із деканом факультету з використанням можливостей електронних курсів на платформі Office 365 (Microsoft Teams) за погодженням із викладачем. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з нижчою оцінкою. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у поза аудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/lymew>).

Визнанню підлягають такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

В рамках освітнього компонента Фінанси домогосподарств студенти можуть пройти безкоштовний курс «Особистий та сімейний бюджет» на платформі Prometeus https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+PFB101+2021_T3

При пред'явленні відповідного сертифікату студенту може бути перезараховано теми 4 і 6 з максимальною оцінкою 22,5 бали.

Політика поточного оцінювання знань здобувачів освіти.

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Фінанси» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 28.06.2022 р. https://ed.vnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf за 100-бальною шкалою. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи тощо. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних робіт, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Максимальна кількість балів за освітньою компонентою становить 100 балів, з яких залік оцінюється максимально 100 балів на підставі описаних вище в таблиці методів контролю знань студентів.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку в межах від 60 до 100 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання заліку. Така оцінка виставляється в день проведення заліку за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент бажає підвищити свій рейтинг, він йде на залік.

Питання на залік:

1. Сутність фінансів домогосподарств, його складові.
2. Фінанси домогосподарств як самостійна сфера фінансової системи
3. Функції фінансів домогосподарств, їх характеристика.
4. Сутність та структура фінансових ресурсів домогосподарств.
5. Класифікація фінансових ресурсів домогосподарств.
6. Доходи домогосподарств: сутність, класифікація.
7. Грошові доходи домогосподарств.
8. Бюджет домогосподарства. Основи збалансування бюджету.
9. Витрати домогосподарств неспоживчого характеру.
10. Споживчі витрати домогосподарств і тенденції їх змін.
11. Сутність, мотиви і чинники заощаджень домогосподарств.
12. Основні форми заощаджень населення в Україні .

- 13.Формування інвестиційного портфеля домогосподарств.
- 14.Особисте фінансове планування в домогосподарствах: сутність, специфіка.
- 15.Теоретичні аспекти оподаткування домогосподарств.
- 16.Податкове навантаження на домогосподарства.
- 17.Сімейний бюджет, його формування.
- 18.Складові елементи фінансової безпеки домашнього господарства: соціальна безпека, валютна безпека, інвестиційна безпека, грошово-кредитна безпека.
- 19.Стратегії фінансової поведінки домогосподарств.
- 20.Фінансова грамотність населення.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

Основна

1. Податковий кодекс України: від 02.12. 2010 р. в ред. від 22.05. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку: монографія. Київ: Знання, 2010. 431 с.
3. Фінанси України: навч. посіб. / Карлін М. І. та ін.; за ред. Карліна М. І., Івашко О. А. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 332 с.
4. Івашко Олена. Теорія фінансів : навч. посіб. [вид. 2-ге; доп. і переробл.]. Харків : ФОП Панов А.М., 2021. 408 с.

Додаткова

1. О. А. Івашко, Л. Г. Ліпич, С. В. Мостенець. Формування системи управління доходами та видатками домогосподарств : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 209 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.
3. Національний банк України веб-сайт. URL: www.bank.gov.ua.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>.
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>.